

Zgromadzeni na świętej wieczery

Okres Wielkiej Nocy:

„Dar nowego życia odkrywany i umacniany na Eucharystii”

[zeszyt nr 4]

Program Duszpasterski Diecezji Gliwickiej

na rok 2020/2021

„Dar nowego życia odkrywany i umacniany na Eucharystii”

A. Wprowadzenie ogólne do PD w Okresie Wielkiej Nocy

W Okresie Wielkanocnym towarzyszy nam paschalna radość. Jest ona pierwszym zwiastunem nowego życia, które otrzymaliśmy razem z darem odkupienia. Zachowanie tego daru w obliczu rozmaitych doświadczeń, zwłaszcza konkurencyjnych wobec niego, staje się dla nas niejednokrotnie wielkim wyzwaniem. Ponadto jako duszpasterze powinniśmy służyć wiernym pomocą w odkrywaniu i umacnianiu tego daru. PD przeznaczony na Okres Paschalny przynosi propozycje związane ze skutecznym wypełnieniem tego zadania.

1. Widzieć:

W Wielkanoc, Kościół razem z Chrystusem zmartwychwstałym, świętuje nowe stworzenie. Jezus Chrystus, zabity na krzyżu i żyjący na wieki wieków, otwiera wierzącym bramy do nowego życia. To wydarzenie zapoczątkowało nowy wymiar istnienia, kończąc jednocześnie formę bytowania, w której możliwe jest samo tylko przychodzenie na świat i odchodzenie z niego. Wierzący doświadczają daru nowego życia przez przyjęcie sakramentów chrześcijańskiego wtajemniczenia bądź przez odnowę chrzcielnego przymierza.

Obdarowanie nowym życiem oznacza udział w misji przemiany świata, dotkniętego żądzą władzy, posiadania i egoizmu oraz trwanie w komunii z Jezusem Chrystusem. Dar nowego życia wymaga od nas czegoś więcej niż tylko jednorazowy akt zgody. Zachowanie go oraz życie prowadzone zgodnie z jego wymaganiami zakłada regularny udział w Eucharystii. Stałe i regularne zasilanie tego daru Słowem Bożym i Chlebem Życia pozwala zachować nadzieję na jego skuteczność; przyjęcie go jako daru, który pozwala osiągnąć życie wieczne, nadaje właściwą perspektywę życiu doczesnemu.

2. Ocenić:

Odkrywanie i umacnianie daru nowego życia napotyka na wiele przeszkód, które w pierwszej kolejności uświadamiają nam prawdziwą kondycję naszej wiary. Wydaje się, że pierwszą przeszkodą na tej drodze są nasze osobiste wyobrażenia o darze nowego życia. Jeśli nie spełnia on szeregu istotnych dla nas kryteriów, bywa najczęściej odrzucany. Inna przeszkoda tkwi w tym, że wielu ludzi odrzuca możliwość bycia obdarowanym; nie brakuje również tych, którzy swoje najgłębsze pragnienia chcieliby zaspokoić sami. U jeszcze innych spotykamy nastawienie, które przyjęcie daru nowego życia uzależnia od wcześniejszego spełnienia szeregu warunków.

Współczesny człowiek rości sobie prawo do własnej oceny rzeczywistości, do realizacji własnego celu życia jak również do określenia optymalnych warunków bycia szczęśliwym. Nie zauważa przy tym często, że życie w nowej rzeczywistości, do której uzdalnia nas dar nowego życia, nie jest w zasięgu naszych ludzkich możliwości, wysiłków i starań. Możliwość otrzymania nowego życia jest zasługą daru, który możemy poznać na Eucharystii. Tylko dzięki trwaniu w jedności z Chrystusem we wspólnocie Kościoła, możemy uczestniczyć w nieśmiertelnym nowym życiu.

3. Działać:

Przechodząc do realizacji paschalnego etapu PD zwracamy szczególną uwagę na ślady nowego życia w liturgii Mszy Świętej. Dotyczy to zarówno formularzy mszalnych jak również liturgii słowa. Wiernych zachęcamy również do bardziej uważnego patrzenia na znaki i gesty liturgiczne, aby mogli osobiście odnaleźć w niej ślady nowego życia oraz przeżyć radość, która towarzyszy takim wysiłkom. Łamanie chleba, jako znak rozpoznawczy

Chrystusa zmartwychwstałego, staje się okazją do dzielenia się nowym doświadczeniem, w którym mieści się już początek zwycięstwa nad śmiercią, odzyskania wolności oraz wypełnienia życia nadzieją.

Propozycje konkretnych działań na etapie paschalnym zostały uporządkowane według znanych nam podstawowych obszarów realizacji Kościoła: „*martyria, leiturgia i diakonia*”. Zapropionowane działania nie stanowią gotowych recept na codzienne potrzeby duszpasterskie, ale jedynie swego rodzaju „materiał wyjściowy” do kolejnej konkretyzacji na poziomie parafialnym. Czcigodnych Księży Proboszczów zachęcam do podjęcia dalszej refleksji w tym kierunku we współpracy z PRD, grupami, wspólnotami, ruchami oraz stowarzyszeniami działającymi na terenie parafii.

B. Propozycje szczegółowe realizacji PD w Okresie Wielkanocnym

I. Martyria – czyli głoszenie Słowa, świadectwo, wszelkie formy przepowiadania

Drogę odkrywania daru nowego życia oraz umacniania go odnajdujemy na kartach Pisma Świętego. Stanowi ono centrum przepowiadania paschalnego w Kościele. W tym co najbardziej istotne, nawiązuje ono do doświadczeń wyniesionych z Triduum Paschalnego, w sposób szczególny z Wigilii Paschalnej.

1. Program kaznodziejski na Okres Paschalny 2021 r.

Okres Paschalny jest obchodzony w Kościele jako czas radości. Głoszenie Słowa Bożego nie może więc pominąć źródła, z którego wspomniana radość wypływa. Ewangelie kolejnych niedziel tego okresu odsłaniają przed nami krok po kroku prawdę o zwycięstwie Chrystusa nad śmiercią, grzechem i szatanem oraz o nowym życiu, które staje się udziałem wierzących w Niego. Zmartwychwstały Chrystus żyje odtąd w sercach wierzących oraz w Kościele, który nieustannie odnawia i doskonali.

Z liturgii Słowa Okresu Wielkiej Nocy wyłania się ogromne bogactwo śladów nowego życia. Obok zwycięstwa nad mocami ciemności spotykamy również ślady odnowionego dziecięstwa Bożego oraz Nowego Przymierza. Nowe spojrzenie na Paschę Chrystusa pozwala skupić się na tym, co jest sednem nauczania Kościoła i co stanowi jednocześnie centrum depozytu naszej wiary. Warto również zauważyć, że Ewangelie drugiej części Okresu Paschalnego pochodzą z mowy Chrystusa na zakończenie ostatniej wieczerzy, co stwarza okazję do podjęcia wątku eucharystycznego w kazaniach i homiliach tego okresu. Obok propozycji rozmaitych myśli do kazań i homilii omawianego okresu, które zostały ujęte w zeszycie homiletycznym,¹ warto również sięgnąć do Katechizmu Kościoła Katolickiego,² który podaje znaczenie tekstów odnoszących się do zmartwychwstania.

2. Katechezy dla dorosłych

Podjęcie zadania katechizowania dorosłych wypływa z misji, której Pan Jezus po swoim zmartwychwstaniu udzielił swoim apostołom. Wspomniana misja zakłada, że Dobra Nowina będzie przekazywana wszystkim narodom, pokoleniom i że będzie zachowana w całości.³ To zadanie w naszych czasach wypełnia Kościół. Jednym z podstawowych zadań tej katechezy jest wtajemniczenie jej uczestników w życie wiary, liturgii oraz miłości Ludu

¹ por. Szewczyk, Leszek (red.): „*Zgromadzeni na świętej wieczerzy*”. PD Kościoła w Polsce na rok 2020/21. Zeszyt homiletyczny, Katowice 2020, s. 21 n.; por. Chmielewski, Marek (red.): „*Zgromadzeni na świętej wieczerzy*”. PD Kościoła w Polsce na rok 2020/21. Zeszyt maryjny, Katowice 2020, s. 65n.

² KKK, nr 638-658.

³ por. Sobór Watykański II: *Dei verbum*, nr 7.

Bożego.⁴ Wejście na tę drogę prowadzi do wiary rozumianej jako osobowe spotkanie z Jezusem oraz do stawania się Jego uczniem.⁵

Na obecnym etapie realizacji PD miejscem odkrywania i umacniania daru nowego życia jest Eucharystia. Dorośli, do których staramy się dotrzeć za pomocą naszej oferty, mogą się zapoznać z tą problematyką w następujących katechezach:⁶

a) Katecheza dla członków PRD

- ks. Michał Borda: *Co wynika dla życia z celebrowanej Eucharystii?*

b) Katecheza dla rodziców dzieci pierwszokomunijnych

- Aneta Rayzacher-Majewska: *Rodzinne uczestnictwo celebrowanej Eucharystii;*

c) Katecheza dla dorosłych

- ks. Stanisław Szczepaniec: *Katechezy o posługiwaniu wiernych świeckich w liturgii.*

W zaproponowanych katechezach jest również miejsce na głębsze zakotwiczenie Eucharystii w realiach naszego codziennego życia oraz na przybliżenie jej uczestnikom dotarcia do jej odnawiających źródeł.

3. *XIII. Ogólnopolski Tydzień Biblijny*

W trzecią Niedzielę Wielkanocną rozpoczniemy XIII. Tydzień Biblijny, któremu będzie towarzyszyło hasło: „*Zgromadzeni na świętej wieczerzy*”. W bardzo bogatej ofercie tego wydarzenia znajdują się katechezy biblijne dla dorosłych, propozycje liturgiczne, homiletyczne oraz formacyjne. W ramach „Tygodnia Biblijnego” będziemy mogli również uczestniczyć w Narodowym Czytaniu Pisma Świętego. Księgą, która została wybrana na tę okazję, jest Ewangelia wg. św. Marka. Materiały na to wydarzenie zostały już przekazane na parafie naszej diecezji.

II. Leiturgia – czyli budowanie Kościoła przez liturgię np.: sprawowanie Sakramentów Świętych, odprawianie nabożeństw, wspólna modlitwa w rodzinie (w Kościele Domowym)

Liturgia Okresu Wielkanocnego odwołuje się do doświadczeń Paschy, rozumianej jako przejście z nocy do dnia, z ciemności do światła, ze śmierci do życia, z niewoli do wolności, ze starego do nowego. Za każdym razem coś się definitywnie kończy, po to, żeby zaczęło się coś nowego - i to jakościowo nowego. Dlatego mówimy o nowym życiu, bo choć to życie tego samego człowieka, to już nie takiego jakim był do tej pory.

1. *Sakrament pokuty i pojednania*

Mimo iż w naszym tradycyjnym duszpasterstwie więcej uwagi na sakramentalną spowiedź kierujemy w Okresie Wielkiego Postu, to jednak nie wolno nam zapomnieć, że wiele bardzo istotnych impulsów do przeżycia tego sakramentu dostarcza nam Okres Paschalny. Sakrament pokuty, który dokonuje się mocą zmartwychwstałego Chrystusa, przygotowuje nas na pełne spotkanie z Nim w Eucharystii. Głębokie przeżycie tego sakramentu wydobywa na światło dzienne wiele oznak nowego życia, które w całej pełni ujawniają się we Mszy Świętej. Wystarczy w tym miejscu wspomnieć o kilku biblijnych obrazach, które tę rzeczywistość przybliżają: Dobry Pasterz, który poszukuje zaginionej owcy

⁴ por. Sobór Watykański II: *Ad gentes*, nr 14.

⁵ por. Dyrektorium Dyrektorium Ogólne o Katechizacji z 1997, nr 53.

⁶ por. Buchta, Roman (red.): „*Zgromadzeni na świętej wieczerzy*”. *PD Kościoła w Polsce na rok 2020/21*. Zeszyt katechetyczny, Katowice 2020, s. 49n.

(por. Łk 15, 4-7), miłosierny Samarytanin, który opatruje rany (por. Łk 10, 30-37), ojciec, który czeka na powrót marnotrawnego Syna (por. Łk 15, 11-32) i wiele innych.

Zachęcając do sakramentalnej spowiedzi oraz udzielając tego sakramentu wiernym, zwracamy uwagę na obecnego i działającego w nim Jezusa Chrystusa zmartwychwstałego, który душom grzeszników przywraca utracone piękno. Akcentujemy również konieczność współpracy z łaską Bożą, której ramy wyznaczają tzw. warunki dobrej spowiedzi. Warto również zachęcić wiernych do skorzystania z różnych pomocy, które stanowią wsparcie na drodze osiągnięcia wyznaczonego w tym sakramencie celu. W sposób szczególny chodzi tu o Słowo Boże, które pomaga w ewangelicznej rewizji życia oraz o modlitwę, która jest wsparciem w podejmowaniu właściwych decyzji.

2. *Sprawowanie Eucharystii*

Z sakramentu Eucharystii, jak naucza papież Franciszek, wypływa w istocie wszelka autentyczna droga wiary, komunii i świadectwa. W świetle tajemnicy paschalnej ujawnia się prawdziwe bogactwo treści i łaski. Obok ofiary Jezusa Chrystusa, o czym przypominają nam dary chleba i wina, odnajdujemy jeszcze pokarm Bożego Słowa, który wskazuje na inny rodzaj obecności Jezusa Chrystusa. Słowo i dary ofiarne stanowią podczas Eucharystii jedność i kierują naszą uwagę ku dziękczynieniu, które składamy Bogu Ojcu za Jego miłość. Pan Jezus stając się chlebem łamanym dla nas, obdarza nas swoją łaską i miłosierdziem, aby odnowić nasze serca, nasze życie oraz relacje z Bogiem i z braćmi.⁷

Eucharystia upodabnia nas do Chrystusa, dając nam przedsmak pełnej komunii z Bogiem Ojcem. Ponadto uczestnictwo we Mszy Świętej daje nam poznać wartość przynależności do Kościoła, do Ludu Bożego, ciała Pańskiego i do Jezusa Chrystusa. Każda Msza Święta podtrzymuje w Kościele Jego żywą obecność, a naszym wspólnotom pozwala zaczerpnąć miłości i jedności. Dar nowego życia staje się w niej widoczny jako dar Ojca, odwzajemniającego bezgraniczne oddanie swojego Syna.

3. *„Liturgia Domowa” (LD)*

Paschalna radość, którą odkrywamy podczas niedzielnej Mszy Świętej Okresu Wielkiej Nocy, ma również swoje miejsce w życiu rodzinnym. Zwycięstwo nad grzechem, śmiercią i szatanem, przechodzące z obszaru liturgii do zwykłej codzienności, zatrzymuje się najpierw w naszych rodzinach. „*Liturgia domowa*“, która jest swego rodzaju „przedłużeniem“ Eucharystii, przynosi radość spotkania ze zmartwychwstałym Panem do naszych domów za pomocą wspólnej modlitwy, słuchania Słowa Bożego oraz dzielenia się nim przez członków rodzin. Wydaje się czymś zupełnie uzasadnionym, aby nasze świadectwo o zmartwychwstaniu Chrystusa w życiu społecznym zostało poprzedzone doświadczeniem Jego mocy w rodzinie.

Spotkania w ramach „*Liturgii domowej*“ są propozycją skierowaną do wszystkich rodzin. W sposób szczególny, ze względu na aktualną sytuację pandemiczną, adresujemy je do tych rodzin, które z różnych powodów nie mogą uczestniczyć we Mszy Świętej niedzielnej w kościele. Mimo iż spotkanie w ramach „*Liturgii domowej*“ nie zastępuje udziału w niedzielnej Eucharystii, to jednak stanowi cenne uzupełnienie dla życia religijnego dostępnego za pomocą mediów. Księża Proboszczów zachęcamy do propagowania tej formy spotkań wśród wiernych, a rodziców do włączenia się z dziećmi w budowanie Kościoła Domowego.

⁷ por. Papież Franciszek: Katecheza w ramach audiencji ogólnej z dnia 5.02.2014 r.

III. **Diakonia - czyli cały obszar działalności charytatywnej, służba ubogim, chorym**

Dla coraz większej grupy ludzi autentyczność naszej wiary, w tym również daru nowego życia, jest oceniana przez pryzmat konkretnych uczynków. Diakonia należy do tego obszaru życia Kościoła, który uwiarygadnia naszą obecność we wspólnocie ludzi. Dlatego za przyjętym darem nowego życia powinny podążać odpowiednie czyny.

1. *Pomoc dla dotkniętych skutkami pandemii*

Obok wysiłków na rzecz odkrywania i umacniania daru nowego życia na Eucharystii, naszą uwagę zwracamy również na skutki tych działań. Odnowiony w trakcie Świętego Triduum Paschalnego Kościół nie tylko gromadzi się na Eucharystii, ale w jej świetle organizuje swoje życie oraz składa konkretnymi czynami świadectwo o Zmartwychwstałym. Podobne doświadczenie odkrywamy w Kościele już po Zesłaniu Ducha Świętego (por. Dz 2, 42-47 i 4, 32-37). W trosce o dobrze pojęte duszpasterstwo zachodzi potrzeba „przełożenia” daru nowego życia na konkretny styl życia.

Pandemia koronawirusa, której rozwój z wielkim niepokojem śledzimy w mediach, zbiera ogromne żniwo w krajach ubogich. W wielu rejonach świata jest ona kolejnym ciężarem, obok takich zjawisk jak głód, wojny, ruchy migracyjne oraz choroby. Warto w tym kontekście zwrócić uwagę na akcje niesienia pomocy organizowane przez Caritas. Obok znanych już akcji (np.: „*Pomoc dla seniora*” czy „*Tornister pełen uśmiechu*” prowadzone są również akcje o zasięgu szerszym (np.: pomoc dla Wenezueli, Jemenu, Syrii i inne). Nasze zaangażowanie w obszarze charytatywnym pozwoli nam skuteczniej składać świadectwo o Zmartwychwstałym oraz pomoże odzyskać zaufanie wśród stojących na uboczu życia Kościoła.

2. *Rok Świętego Józefa*

Zainaugurowany 8 grudnia 2020 r. Jubileuszowy Rok Świętego Józefa otwiera przed nami rozmaite możliwości duszpasterskich działań. Nie tylko kościoły jubileuszowe naszej diecezji, ale również inne parafie podejmują starania o przybliżenie postaci św. Józefa swoim wiernym. Obok Eucharystii, spotkań modlitewnych, konferencji, które odbywają się w regularnych odstępach czasu, są również organizowane lokalne peregrynacje obrazu lub figury św. Józefa w rodzinach parafii, są również zachęty do codziennej modlitwy za wstawieniem Opiekuna św. Rodziny.

Ze względu na rozmaite obszary życia, którym patronuje św. Józef, warto się również zastanowić nad powołaniem do życia lub odnową takich instytucji, jak np.: poradnia życia rodzinnego, parafialny zespół Caritas, apostołat chorych czy duszpasterstwo mężczyzn. Wiosenna pora, na którą przypada Okres Paschalny, sprzyja również pielgrzymkom (ze względu na pandemię organizowanym najlepiej indywidualnie lub rodzinnie), które można odbywać do wyznaczonych kościołów jubileuszowych. Warto również pomyśleć o odpowiednim wykorzystaniu środków społecznego przekazu, w których możemy propagować św. Józefa, zarówno treściami przygotowanymi osobiście jak również gotowymi, udostępnionymi w mediach.

3. *Spotkanie wielkanocne przedstawicieli grup parafialnych (on-line)*

Jednym z istotnych zadań duszpasterskich na czas pandemii jest podtrzymywanie żywych relacji z osobami świeckimi, zaangażowanymi w życie parafii przez udział w grupach, wspólnotach, ruchach i stowarzyszeniach. Dzięki współczesnym środkom przekazu możemy podtrzymywać i rozwijać wspomniane relacje. Na tej samej drodze możemy również dzielić się Dobrą Nowiną, naszymi sposobami zaangażowania, trudnościami oraz

osiągnięciami na płaszczyźnie apostołskiej, w kontekście odkrywania i umacniania daru nowego życia na Eucharystii.

Proponowane spotkanie można rozpocząć od wspólnej modlitwy, po której kapłan może wprowadzić uczestników spotkania w jego temat. Kolejnym punktem może być dzielenie się osobistym lub wspólnotowym rozumieniem daru nowego życia oraz jego związku z Eucharystią (np.: w formie krótkiej prezentacji lub świadectw). Kolejny krok może przyjąć postać dzielenia się rodzajami zaangażowania poszczególnych grup, motywowanym przyjętym darem nowego życia. Warto również zarezerwować pewną część spotkania na wymianę doświadczeń, spostrzeżeń i innych spraw, które dotyczą życia i funkcjonowania parafii oraz poszczególnych grup, wspólnot, ruchów i stowarzyszeń.

Przygotował:

Ks. Krystian Piechaczek
Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego
Kurii Diecezjalnej w Gliwicach

Literatura:

1. Franciszek, Adhortacja apostołska *Evangelii Gaudium*;
2. Sobór Watykański II: konstytucja dogmatyczna o Objawieniu Bożym *Dei verbum*,
3. Sobór Watykański II: Dekret o działalności misyjnej Kościoła *Ad gentes*;
4. Dyrektorium Ogólne o Katechizacji, z 1997;
5. Katechizm Kościoła Katolickiego;
6. Bartoszek, Jan; Chromy, Roman; Piechaczek, Krystian (red.): „Zgromadzeni na świętej wieczerzy. Program Duszpasterski Kościoła w Polsce na rok 2020/21, Katowice 2020;

Spis treści:

Wprowadzenie ogólne do PD w Okresie Wielkiej Nocy	2
Propozycję szczegółowe odnośnie realizacji PD w Okresie Wielkanocnym	3
Martyria	3
Leiturgia	4
Diakonia	6